

AD QVODLIBETARIAM

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS DISPVATIONIBVS

AGITANDA IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS I. FEBR.

MAGISTRO CLAVDIO CHARLES DOCTORE MEDICO AC PROF. REG. MODERATORE.

573

An contumaci bubonocoele ἀποτομία?

AR S medendi gemini hostis causa & morbi latentes insidias a nostris ceruicibus vt longē arceat, aut virtusque violentos insultus & assiduos promptē coerceat, Machina vitur triplici Dieta, Pharmacia, Chirurgia, duce indicatione agendorum comprehensione tribus perenda tantum Causa, Morbo, Virtute. Virtutis observatio diligens medici prudentia commendat: Causae, indicium: Morbi, peritiam. In horum perspicientia solerti ac vlti recto Artis & Artificis laus omnis posita est. Ex his hauriuntur fontibus quinque, actione laxa, exercitio immobilitatis, partium situ, dolore dolorisque specie, ac propriis signis. Causa, quaecumque sit evidens, antecedens, continens, proxima morbum parit similare, organicum, cōmune, praeterca nullum. Causae diversae, imō contrariae eundem edunt affectum, eadē Causa diuersos. Morbi effectus triplex, actionis offensio, excreti quidē, affectus mutatio simplicis. Symptomati cuiuslibet corrigendo per indicationem studeat medicus, ne habeatur Empiricus, necis artifex non salutis. Nec ab indicatione lege, quae per experientiam usu longo inuenit excludenda putet, aut eximium quicquam, singulare vel arcanum, quod ab ea non deriuat, aut administraretur per eam. Hac instructus probē Causam laxae actionis, Morbū, Morbique causam aliunde quā a parte laxa sapere repetet: sapere, vt restituat, nulla ei apponet remedia. *Αποτομία* est ex nonnullis qualicumque sint biliosa, foetida, cruenta, livida, xeruginosa, nigra, cum febre, vel sine febre, medicum exercet, non terret semper. Eadem ratio affectuum simplicium, quae excretorum. In omnibus quid praeter, quid contra naturam sedulo considerandum.

CHIRURGIA quam ordinis ratio postremam, dignitatis primam facit, in causis profligandis & morbis ex se longē plura praestat, ac potiora, quā Dieta & Pharmacia, quibus si aegris prospero successu opituleretur medicus, ut natura minister & inferior naturae praecipuum laudis artem deserit: Si Chirurgia, nullam vt magister & natura superior. Hanc scire non tām honestum, quā turpē nescire. Angustiores eius terminos statuit, qui tumoribus, vulneribus, fracturis & luxationibus circumscribit. In iuuandis aegris *θεωρησις* tres non plures, non pauciores operis socias & laudis adflicti *Σύνθεσις*, *Διύπνεσις*, *Εξαιρέσις*. Synthesis, communitas, collocatio mirabiles affert sanitatis fructus. Non minores Synthesis specialis, siue fracturas ossium artificiosē reducat per *Συνθετήριον*, siue eadem propriis mota sedibus promptē ac sine mora reponat per *Αρρυθροβόλον*. In quo munere peragendo Antitafin, Mochleusin, Apothefin certam tenet viam ad Apothefosin. Partes corporis molles natui loco pulsae, naturam morborum medicatricem frustra implorant, *τέλεον* non frustra, nec *Επαργωλον* si deformes & mutilae; nec *Παύλον* si disfuncitae; haec scias oportet, si non vt exerceas, saltem vt tuis auspiciis exerceantur rectē.

Altera Dei manus partes corporis diuidendo sectione, punctione, diuisione, vitione corpori variē afflicto auxilium affert incredibile; Arti, ornamentum singulare, Artifici decus immortale. Sectionis in artis operibus magnus est usus & multus *Αποτομία* maximus & plurimus. Scarificatio levis, alta, aequalis, inaequalis, vaporē, vel humorem reuellit, putrentem & corruptioni vicinum educit. *Πτερυγισμός* magnis abfcessibus viam facit. Hypopathismus, Perisphythismus cecitatem à tenui acutae humore oculis impendementē prohibent. *Εκτομή* partem morientem similem, mortuam, superfluum à sana rescindit, ossa capitis ne futuris quidem parcendo, trypano, radulis terrebello, ferra, lima, forfice, scalpris, volfellis, rostro Pitacii cerebri periclitantis causa fecat ac diuidit. *Αρρυθροβόλος* Hemisphera, Ophthalmia, diuturnae oculorum fluxioni, atque adeo lacrymas fundentium assiduas prospicit, non minus torquenti varici, varicofo ramici & aneurismati. Phlebotomia *ἀποτομία* pars prima & praecipua istarum plerisque operationum iure securitatis praeretur omnibus, usus latoris & frequentioris. Ardenti febre, Synocho, tertiana, quartana, continuis, intermittentibus quid frequentius ad earum extinctionem Phlebotomia quid efficacius? saugat cerebrum Epilepsia: Angina, fauces: latus pleuritidis: peripneumonia pulmones: Cor febris pestilens, purpurata, morbilli, variola: Pharmacia lusa ope specificas ac speciosas ungulam Alces, cranium humanum, penion semen, nidos hirundinum, rasuram dentis apri, vulpium pulmones, Theriacem, Mithridatium ceteraque vulgi miracula, inutilia proficuntur, si sua non edat Chirurgia apte in primis Phlebotomia. Haeret lateri lethalis arundo, ridet ager nugatoris dictamni vires, sagapeni, cancorum fluuiatiliū & cochlearum, multo magis chymistarum damnosae fraudes, magica praesidia a strenuē reiciit, licet credat profutura, vnam agnoscat Exeretin sibi salutarem. Cruciat velicam calculus asper, hinc procul tot arcanorum somnia, lumbrici terrestris, cremati lepores, sanguis hirci, spongiorum, lyncis, hominis vel porci lapides, pulvis ossium mespillorum aut corticum auellonarum, Vnicum & singulare calculi terendi aut expellendi arcanum est lithotomiae arcanum, verum Chrysopaeia, quo ex lapide verum aurum non fallax, non adulteratum consiciendum docetur. Ischuriam patitur vesica, quid promptius Catheterisimo, quid inanius capite picae puluerato? sunt retentae secundae? est partus difficilis, mortuus in vtero putret foetus (vivi cave ne praecipis aut impius animam ferro perdas) sola manus aut unco munita rem peraget facilius ac securius quā lapis Aquilae coxae adfixus, quam spoliū serpentis, suffitus ungulae Aśinae aut stercore eiusdem, quā tur trochilei de Myrrha, Euphorbium, Castoreum. Plus valde in medendo iperitas & ratio quā hominum auctoritas vel opinio, certum probatumque praesidium, quā ignotum, fallax & periculi plenum.

NTESTINA situs, officii, atque insitū sensus acerrimi necessitate, causarum vim ac morborum plerumque expeririunt. Eorum actio duplex, communis, nutritio: specialis vtilis distributio, superflui excretio ab illis sapere offenditur, sapere pervertitur. Causa in maandris intestinum genita, vel aliunde deriuata multiplex est, vermis longus, latus, cucurbitus chylum propriam ventriculi & eorum alimoniam depascens, Ascari- lentus in recto, faeces in colo, flatus vagi & errantes in omnibus, atque varij humores non tām quantitate noxij, quā praua qualitate, salisū à capite, acer & cruentus ab hepate, ater à liene, chylifosus à ventriculo: purulentus à thorace, putridus à venis; ex quibus morbi non leues creantur, non leuius symptomata, nec pericula à colico cruciatu grauissima, praesertim si in eo sedando locū habeat superstitio vana, non ratio medica. Illa obtundit primò intestina luponum, assumpta, admota, appensa, sanguinem anguillarum, puluerem Galeritarum, stercore gallinarum: Haec vera eligit specifica & insituit Phlebotomia primò, secundò varij generis medicamenta alterantia, cathartica, enemata, litus, forus, emplastra, vltimo narcotica, abusu saepe necrotica. Illa symptomata tota est addidit. Haec morbis & causis, ab his praecipuum indicationem fumens: sed prius colicum dolorem ab hysterico ac nephritico distinguat situ, moru, assumptis, excretis: Quibus neglectis, aut ignoratis agnorum nonnumquam mutantur symptomata, non vitantur pericula, transit enim colicus dolor in hydropem siccam, Arthritidem, Paralyfin, Melancholiam, Stranguriam, Ileum, Lienteriam, Diarrheam, variis expletis colonibus & terrificis, vomitus frequentes & lethales.

INTESTINA exercet morbi genus omne, quolibet intemperies simplex, composita, nuda, cum materia, obstructio, compressio, Phlegmone, vulnus, vlus, mutatio situs formidanda magnopere. Intestina certo limite & loco à Peritonæo coercentur, cuius substantiam si vis aliqua externa violauerit, aut interna fecerit laxiorem, natuium locum deserunt, alienum vt occupant. Locus triplex, Vmbilicus, Inguen, Scrotum, hinc nomen varietas Omphalocele, Bubonocoele, Ofcheocoele. Locū tumentis cognito minimi laboris & momenti, maximi vero causae tumorem facientis, à qua omnis agendorum ratio sumi debet, suis quilibet propriis signis innotebit. Hydrocele luminis obiecto, tensione, plenitudine. Curatio resolute absoluitur, promptius Setone, Scalpello, Pyrotico. Pneumatocele tensione cum leuitate dignoscitur, praesidio discutiente, vel acus punctione euanesceat. Durities & velut alter testiculus, Sarcocoele arguit cum testiculi refecione curandum. Cistocoele venae scroci vel testiculorum atro urgentes sanguine. Curatio duplex eaque Chirurgica, testiculi excretio, si eius venae tumeant, si scroci, artem apertio. Tumor mollis & velut laneus, difficilis in ventrem compulso sine tamen dolore & murmure certa sunt Epiploceles signa: Enterocoeles, tumor inaequalis scroci vel inguinis. Prolapsus facilis, vt regressus non expers doloris & lreptus: Vt externa pregressa certiore dacti rupti peritonæi coniecturam quā inguinis tumor repente obortus: Si spontaneus non fiat intestini regressus, accedat actio manus moderata quae citra dolorem, citra contusionem illud restituit, vsurpat prius emollientibus, vt prius adstringentibus. Sed inanem scias omnem Pharmaciae suppellectilem si praesidio non addit Chirurgia, Synthesis per fasciationem. Diarexis per filum aureum vel plumbeum, quo sic constringatur Peritonæo processus, vt via vas spermaticis libera, intestino nulla relinquatur. At vt repentinum inguinis tumorem durum, inaequalem dolor repentinus & atrox agrum inuadit, cum nausea, vomitu, febre, convulsione, à Pharmacia triste funus, à Chirurgia laeta salus & certa; si enim manus promptē strido intestino libertatem reddere nequeat scalpello munita sine mora rectam facit supra os pubis peritonæi, & partium subiectarum incisionem, tendines musculorum obliquorum abdominis leuiter ducit, atque dextrè intestini citò, tutò, & iucundè natui loco restituit. Quod si timidi Artifex aut operis Chirurgici imperitus, in longiores horas Phlebotomiam & Apotomiam producat: usque neglectis ad cetera se conferat praesidia, ex doloris acerbitate, fluxione, inflammatione, seccum retentione, earumdem per os reiectione, Denique ipsius intestini gangraenosi egro praecipis exitum creabitur, Arti & Artifici aeterna ignominie nota, inuretur.

Ergo contumaci bubonocoele ἀποτομία.

Asserebat Lutetiae PETRVS ROBYNET Ysoudunus. Anno R. S. M. DC. XVIII.

DOMINI DOCTORES DISPVATVRI.

M. Michael Seguin. P. R.
M. Petrus le Comte
M. Agidius le Blanc.

M. Guillelmus de Vailly.
M. Joannes Maunoir.
M. Claudius Germais.

M. Claudius Charles Prof. Reg.
M. Quirinus le Vignon.
M. Dionysius Guerin.

F.M.P.
F. M. P.